

Informiraj se o EU

Aktualne teme EU

Programi in možnosti financiranja

Ali letalski potniki prejmejo

odškodnino, do katere so

upravičeni?

Primeri dobrih praks

Zakonodaja, možnosti in pravice

V TOKRATNI ŠTEVILKI

1. AKTUALNO
Evropa
Slovenija
Gorenjska
2. PROGRAMI IN MOŽNOSTI
FINANCIRANJA
3. ALI LETALSKI POTNIKI
PREJMEJO ODŠKODNINO,
DO KATERE SO
UPRAVIČENI
4. PRIMERI DOBRIH PRAKS
5. ZAKONODAJA, MOŽNOSTI
IN PRAVICE

UVOD

Na Gorenjskem od 1. januarja 2013 deluje informacijska točka Evropske unije Europe Direct Gorenjska v partnerskem delovanju organizacij BSC, d.o.o. Kranj, Razvojna agencija Zgornje Gorenjske ter Razvojna agencija Sora, d.o.o.

V Evropski uniji (EU) deluje več kot petsto informacijskih centrov Europe Direct, ki predstavljajo lokalno povezavo med Evropsko unijo in njenimi državljani. Ponujajo splošne informacije o EU ter državljane napotijo na specializirane vire informacij. Mreža informacijskih točk Europe Direct (EDIC) je eno najpomembnejših orodij Evropske unije za informiranje državljanov o EU, zlasti o pravicah državljanov EU in prednostnih nalogah EU, ter spodbujanje participativnega državljanstva na lokalni in regionalni ravni.

Z aktivnostmi Europe Direct Gorenjska bomo na regionalnem in lokalnem nivoju ponujali odgovore na vprašanja o Evropski uniji, organizirali več dogodkov povezanih z EU ter pripravili avdio-vizualno gradivo. Bilten, ki ga prebirate je aktivnost, ki jo bomo izvedli 6 krat letno.

S pripravljenim biltenom vam želimo približati informacije o aktivnostih informacijske točke ter vas seznaniti z aktualnimi temami EU, programih EU, dogodkih, ki jih bomo izvajali, zaposlovanju v EU ter drugih možnostih, ki se ponujajo v Evropski uniji.

Želim vam prijetno branje!

Eldina Čosatović, mag.posl.ved
za Europe Direct Gorenjska

1. AKTUALNO

EU – AKTUALNO

PREGLED RAZVOJA S PODROČJA ZAPOSLOVANJA IN SOCIALNIH ZADEV ZA LETO 2015

Evropska komisija je objavila Pregled razvoja na področju zaposlovanja in socialnih zadev za leto 2015. Poročilo kaže nadaljnji pozitivni razvoj na področju zaposlovanja in socialnih zadev v EU. Kljub nedavnim izboljšavam pa še vedno obstajajo velike razlike med državami članicami glede gospodarske rasti, zaposlovanja in drugih ključnih kazalnikov na področju socialnih zadev in trga dela. Številne razlike so povezane s premajhno izkoriščenostjo človeškega kapitala na več področjih. Pri načinih za odpravljanje razlik se poročilo osredotoča zlasti na ustvarjanje delovnih mest, učinkovitost trga dela, posodobitev socialne zaščite in naložbe v človeški kapital. V zvezi z ustvarjanjem delovnih mest poročilo poudarja potencial samozaposlovanja in podjetništva. Med ukrepi, ki lahko spodbujajo razvoj na tem področju, so lažji dostop do financiranja, fiskalne spodbude, podjetniško izobraževanje ter lažji dostop do otroškega varstva in oskrbe starejših. Glede učinkovitosti trga dela poročilo ugotavlja, da bi lahko EU s spodbujanjem mobilnosti bolje izkoristila človeške vire. Prav tako je treba okrepiti prizadevanja za odpravljanje dolgotrajne brezposelnosti in vzpostavitev učinkovitega socialnega dialoga. V zvezi z vlaganjem v ljudi poročilo poudarja predvsem pomen ustreznih znanj.

Poročilo: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-93_sl.htm

EU – AKTUALNO

JAVNO POSVETOVANJE O ZAKONODAJI V ZVEZI S TIHOTAPLJENJEM MIGRANTOV

Evropska komisija je začela javno posvetovanje o zakonodaji v zvezi s tihotapljenjem migrantov. Vse zainteresirane vabi, da izrazijo mnenje o izvajanju veljavne zakonodaje in predstavijo svoj pogled o možnostih za njeno izboljšanje. Izboljšanje obstoječe zakonodaje je ena od prednostnih nalog evropske agende o migracijah in akcijskega načrta EU o tihotapljenju migrantov. Posvetovanje bo potekalo do 6. aprila 2016.

Celotno sporočilo: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2016/20160114_1_en.htm

EU – AKTUALNO

ERASMUS+ PRESEGA PRIČAKOVANJA

Evropska komisija je objavila podatke o izvajanju programa Erasmus+ leta 2014, ki kažejo, da so bila pričakovanja v prvem letu izpolnjena. Erasmus+ je s širšo izbiro možnosti koristil več osebam kot predhodni programi. V prvem letu je rekordnim 650.000 ljudem omogočil študij, izmenjavo, učiteljsko prakso ali prostovoljno delo v tujini. Prvič so bili financirani projekti za podporo politiki javnih organov in mednarodnih organizacij ter projekti na področju športa. Erasmus+ zagotavlja tudi večjo podporo udeležencem programa, ki se kaže z boljšim priznavanjem študija v tujini ob vrnitvi domov. Nov program je tudi bolj odprt, močno poudarja spodbujanje socialnega vključevanja, aktivno državljanstvo in strpnost. Okrepljena podpora vajeništvu in praksam pa prispeva k boljši zaposljivosti mladih in lažjemu prehodu na trg dela.

Komisija je v ločenem poročilu objavila tudi podatke o mobilnosti študentov in osebja v zadnjem študijskem letu prejšnjega programa Erasmus. V študijskem letu 2013/2014 je sodelovalo rekordno število študentov (272.000) in osebja (57.000) glede na pretekla leta. Španija, Nemčija in Francija so ostale najbolj priljubljene destinacije za študij ali prakso v tujini.

Proračun programa za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport Erasmus+ za obdobje 2014–2020 znaša 14,7 milijarde evrov, kar je 40 % več od prejšnjih ravni porabe. Erasmus+ bo več kot štirim milijonom Evropejcev omogočil študij, usposabljanje, pridobivanje delovnih izkušenj in prostovoljno delo v tujini. Njegov proračun je v prvem letu znašal več kot 2 milijardi evrov, do zdaj pa je že več kot milijonu osebam omogočil sodelovanje v 18.000 financiranih projektih.

Celotno sporočilo: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-141_sl.htm

Dodatne informacije: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-143_en.htm

SLOVENIJA – AKTUALNO

LJUBLJANA NAJBOLJŠA V LOČENEM ZBIRANJU ODPADKOV

Rezultati [študije](#) Evropske komisije o ločenem zbiranju odpadkov kažejo, da je Ljubljana najuspešnejša prestolnica EU na področju ločenega zbiranja odpadkov. Ločeno zbrani odpadki v Ljubljani predstavljajo 55,4 % vseh komunalnih odpadkov, po uspešnosti sledita Talin (47,2 %) in Helsinki (38,6 %).

Ločeno zbiranje odpadkov je ključnega pomena za prehod v [krožno gospodarstvo](#), od leta 2015 pa je ločeno zbiranje stekla, papirja, kovin in plastike obvezno. Evropska komisija je v svojem ambicioznem načrtu za krožno gospodarstvo predlagala tudi ločeno zbiranje bioloških odpadkov in prepoved odlaganja ločeno zbranih odpadkov.

Evropski komisar za okolje Karmenu Vella je ob predstavitvi študije povedal, da v prestolnicah držav članic EU še vedno ločeno zberemo zgolj eno petino odpadkov, 80 % pa jih konča v smeteh, kar pomeni veliko izgubo surovin in dodal, da je ob podpori politične volje stvari možno zelo hitro pospešiti.

Celotno sporočilo: http://ec.europa.eu/environment/pdf/29_01_2016_en.pdf

Dodatne informacije: <http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/index.htm>

GORENJSKA – AKTUALNO

BREZPLAČNA DELAVNICA

EVROPSKI PROGRAMI in iskanje poslovnih partnerjev v EU

Iščete poslovne partnerje v EU? Ste mladi podjetnik in si želite več izkušenj v državah EU? Iščete primeren razpis ali evropski program? Vabljeni na našo brezplačno delavnico!

Evropska unija izvaja številne evropske programe, ki prek razpisov podeljujejo sredstva za projekte v katerih lahko sodelujete tudi mikro, mala in srednja podjetja.

Delavnica je namenjena podjetnikom, ki želijo v kratkem času dobiti bistvene informacije o ključnih programih EU, ki so primerni za mikro, mala in srednja podjetja ter predstavitvi mreže Enterprise Europe Network, ki brezplačno pomaga MSP na področju širitve poslovanja, trženja tehnoloških rešitev in inovacij ter vključevanja podjetij v mednarodne projekte.

Brezplačna delavnica bo potekala v **petek, 18.3.2016**, od **10.00** ure do **13.00** ure, na Razvojni agenciji Zgornje Gorenjske, Spodnji Plavž 24e, 4270 Jesenice

Program delavnice:

- Predstavitve aktivnosti Evrope Direct točke,
- Predstavitve brezplačnih aktivnosti evropske mreže ENTERPRISE EUROPE NETWORK za pomoč mikro, malim in srednjim podjetjem pri širjenju poslovanja v tujino, prenosu ter trženju tehnologij in inovacij ter vključevanju v mednarodne raziskovalno-razvojne projekte
- Pregled programov EU (centralizirani vs. decentralizirani programi EU, kako delujejo, kdo odloča o prioritetah programov, itd.)
- Predstavitve izbranih programov EU v katerih lahko sodelujete tudi MSP (Eurostars, Eureka, Erasmus za mlade podjetnike, Program za konkurenčnost mikro, malih in srednjih podjetij-COSME, Horizon 2020, Ambient Assisted Living, ...)
- Diskusija: Vprašanja in odgovori.

Delavnico bo izvedel Sebastjan Rosa, svetovalec mikro/malim in srednjim podjetjem za programe EU pri Znanstveno-raziskovalnem središču, Univerze na Primorskem. Na delavnico so vabljeni mikro, mala in srednje velika podjetja ter potencialni podjetniki oz. vsi, ki jih tematika zanima.

Kontaktna oseba za prijavo: Eldina Čosatović, mag., tel.: 04 581 34 19, dina@ragor.si, Razvojna agencija Zgornje Gorenjske
Vljudno vabljeni!

2. PROGRAMI IN MOŽNOSTI FINANCIRANJA

LIFE +

Evropska komisija je danes napovedala naložbe v višini 63,8 milijona evrov za prve integrirane projekte, ki bodo financirani v okviru programa LIFE za okolje. Integrirani projekti so bili vzpostavljeni za obsežnejše izvajanje okoljske zakonodaje in povečanje učinka financiranja načrtov v posameznih regijah, med regijami ali v državah. Šestim izbranim projektom bo skupaj namenjenih 108,7 milijona evrov, pri čemer bo EU prispevala 63,8 milijona evrov.

Naložbe bodo lahko spodbudile za več kot eno milijardo evrov dodatnega financiranja iz kmetijskih in regionalnih skladov EU ter nacionalnih in zasebnih skladov. Podpora bo namenjena projektom v Belgiji, Nemčiji, Italiji, na Poljskem in Finskem ter v Združenem kraljestvu.

Celotno sporočilo: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-150_en.htm

Dodatne informacije: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-151_en.htm

ODPRT PRVI RAZPIS PROGRAMA INTERREG ADRION

Program Jadransko-jonske pobude, na kratko Adrion, spada med INTERREG V transnacionalne programe v okviru kohezijske politike Evropske unije 2014-2020. Program vključuje osem držav: štiri države članice EU (Hrvaška, Grčija, Italija in Slovenija) in štiri države, ki niso članice EU (Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora in Srbija).

Prvi razpis programa Adrion (Jadransko-jonski program) je odprt od 1. 2. do 25. 3. 2016. Razpisanih je 28 milijonov evrov Evropskega sklada za regionalni razvoj in 5 milijonov evrov IPA sredstev, skupaj 33 milijonov evrov. Odprt bo za vse štiri specifične cilje znotraj prioritete 1, 2 in 3.

Dne **3. 3. 2016** bo v Bologni organ upravljanja organiziral informativni dan za prijavitelje.

Podrobnosti o programu najdete na spletni strani programa ADRION <http://www.adrioninterreg.eu/>.

3. Ali letalski potniki prejmejo odškodnino, do katere so upravičeni?

Potnik iz Slovenije je pri italijanskem prevozniku Neos kupil letalske vozovnice za let Milano-Madagaskar-Milano. Medtem ko je odhodni let na Madagaskar potekal brez težav, je bil potnik 12 dni pred vrnitvijo v Milano obveščen, da je njegov povratni let odpovedan. Letalski prevoznik mu je ponudil možnost izbire med vračilom kupnine ali odhodom z letalom naslednji dan. Potnik se je odločil za drugo možnost in prispel v Milano približno 20 ur kasneje, kot je bilo načrtovano. Potnik je takoj po prihodu domov na prevoznika naslovil dopis in od njega zahteval izplačilo odškodnine v višini 600 evrov, ki v opisanem primeru pripada potniku na podlagi zakonodaje EU (Uredba ES št. 261/2004). Vendar odgovora ni prejel.

To je ena izmed več kot 4000 pritožb, ki so jih potrošniki v letu 2015 naslovili na Mrežo Evropskih potrošniških centrov (Mreža EPC) zaradi težav pri uveljavljanju pravice do odškodnine v zvezi z odpovedjo ali zamudo leta. Po podatkih iz Poročila Mreže EPC o pravicah letalskih potnikov, pritožbe na področju letalskega prometa predstavljajo približno 20% vseh pritožb, ki jih prejme Mreža EPC. Manj kot 13% vseh prejetih vprašanj in pritožb na področju letalskega prevoza se nanaša na izgubljeno ali poškodovano prtljago. Glavni problem torej predstavlja uveljavljanje pravic zaradi odpovedi leta ali daljše zamude.

V teh primerih letalski prevozniki pogosto kršijo tudi obveznost zagotavljanja informacij in nudenja potnikom ustrezne oskrbe. Uredba namreč določa, da mora prevoznik poleg informacij o njegovih pravicah, potniku ponuditi obroke hrane in osvežilne napitke ter dva brezplačna telefonska klica oz. sporočili po telefaksu ali elektronski pošti. Če nadaljevanje poti ni možno istega dne, mora prevoznik zagotoviti tudi nastanitev v hotelu in prevoz od letališča do kraja nastanitve. Te pravice pripadajo potniku ne glede na to, kakšni so razlogi za odpoved leta, medtem ko odškodnine ni obvezan plačati, če lahko dokaže, da so za odpoved leta krive izredne razmere. Tudi tu lahko oškodovani potnik naleti na oviro: Letalski prevozniki namreč v praksi pogosto (neutemeljeno) zavrnejo zahteve potnikov za odškodnino, sklicujoč se na izredne razmere. Niso redki niti primeri, ko letalski prevoznik na zahtevo sploh ne odgovori, kot se je to zgodilo potniku v uvodnem primeru... Tovrstne težave potnikov v letalskem prometu so zaznala tudi številna **podjetja**, ki potnikom proti plačilu v obliki deleža morebitno pridobljene odškodnine, nudijo pomoč pri uveljavitvi le-te pri prevozniku, če je potrebno, tudi po sodni poti.

Pravice potnikov v primeru zamude ali odpovedi leta so z Uredbo zelo jasno določene, zato bi moral biti postopek uveljavljanja le-teh enostaven in za potnika brezplačen. Za doseg tega bi morali letalski prevozniki izboljšati informiranje potnikov o njihovih pravicah, nacionalni nadzorni organi, Mreža EPC, potrošniške organizacije in letalske družbe pa bi morali izboljšati sodelovanje s ciljem, da bodo potniki prejeli oskrbo, pomoč in odškodnino, ne glede na to, s katerim prevoznikom potujejo in v kateri državi je letališče.

Slovenski potniki, katerih pravice so bile kršene, se lahko v primeru, da so potovali z letalskim prevoznikom, ki ima sedež v drugi državi EU, na Norveškem ali Islandiji za pomoč pri reševanju pritožbe obrnejo na EPC Slovenija. Tako je storil tudi potnik v uvodoma opisanem primeru, ker se italijanski prevoznik Neos na njegove zahteve ni odzval. S pomočjo EPC Slovenija in EPC Italija je slovenski potnik prejel odškodnino v višini 600 evrov, kot mu to pripada z Uredbo.

Če tudi po posredovanju Mreže EPC prevoznik ne ugotovi zahtevi, lahko potnik vložijo pritožbo pri nacionalnem nadzornem organu v državi letališča, na katerem naj bi prišlo do kršitve pravic. Nadzorni organ bo izvedel postopek in v primeru ugotovljenih kršitev ukrepal proti letalskemu prevozniku v skladu s svojimi pristojnostmi.

V zvezi s tem je koristno vedeti, da je prvih dneh tega leta nizozemski nadzorni organ (ILT) izdal odločbo zoper špansko letalsko družbo Vueling, za katero je bilo ugotovljeno, da neprestano krši pravice potnikov. Potnikom, ki zahtevajo odškodnino, pošlje zgolj standardni odgovor, v katerem zavrne zahtevo. Tako so odškodnino uspeli uveljaviti le tisti potniki, ki so se odločili za sodno pot. Po odločbi nizozemskega nadzornega organa pa sedaj letalski prevoznik Vueling vsakič, ko krši pravice potnikov, tvega globo v višini od 60.000 do 96.000 evrov. Potniki, ki so potovali z omenjeno letalsko družbo in je bila njihova zahteva neutemeljeno zavrnjena, lahko v primeru, da od leta nista minili več kot dve leti, pritožbo ponovno naslovijo na prevoznika.

Poleg poročila je Mreža EPC oblikovala tudi kontrolne sezname, s pomočjo katerih lahko potniki preverijo, kako dobro poznajo svoje pravice v primeru [zamude](#) ali [odpovedi leta](#), pravice [potnikov invalidov in oseb z zmanjšano mobilnostjo](#) ter pravice, kadar za pomoč pri uveljavljanju pravice do odškodnine [angažirajo podjetje](#).

Celotno poročilo in več informacij o pravicah letalskih potnikov je dostopnih na spletni strani [EPC Slovenija](#). Pridružite pa se nam lahko tudi na [Facebooku](#).

4. PRIMERI DOBRIH PRAKS

RAGOR IZVEDEL DELAVNICO »EU IN MOŽNOSTI ZA MLADE«

Razvojna agencija Zgornje Gorenjske je v četrtek, dne 28.1.2016 v Mladinskem centru Jesenice izvedla delavnico z naslovom »Eu in možnosti za mlade«.

Glede na visoko stopnjo brezposelnosti v Sloveniji (9,3%), še posebej pa med mladimi (30%), smo želeli z dogodkom potencialnim podjetnikom približe predstaviti možnosti vstopa v podjetniški svet (registracija s.p. ali d.o.o.) ali drugo obliko zaposlitve (Pobude za zaposlovanje mladih iz Evropskega socialnega sklada). Na dogodku smo predstavili tudi mrežo EURES ter možnosti iskanja zaposlitve v tujini ter portal Tvoja Evropa, ki nudi nešteto možnosti za mlade. Delavnico je vodila Eldina Čosatović, mag. poslovnih ved.

In še nekaj utrinkov iz delavnice:

5. ZAKONODAJA, MOŽNOSTI IN PRAVICE

LAŽJE PRIZNAVANJE POKLICA Z EVROPSKO POKLICNO IZKAZNICO

Od sedaj naprej bo opravljanje poklica v drugi državi članici EU lažje za medicinske sestre, farmacevte, fizioterapevte, nepremičninske agente in gorske vodnike. Z evropsko poklicno izkaznico bodo ti poklici namreč priznani v drugi državi članici EU. Evropska poklicna izkaznica je elektronsko potrdilo, izdano na podlagi vseevropskega elektronskega postopka za priznavanje kvalifikacij.

Evropska poklicna izkaznica

To praktično orodje bo pomagalo tako iskalcem zaposlitve kot uporabnikom storitev. Sistem določa tudi zaščitne ukrepe, ki preprečujejo morebitno zlorabo. Glede na izkušnje imetnikov potrdila bi evropsko poklicno izkaznico v prihodnje lahko razširili še na druge poklice.

Celotno sporočilo: http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8627&lang=sl

Dodatne informacije: http://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_sl.htm

KONTAKT

Informacijska točka Europe Direct
Gorenjska (9.00-13.00)

Za vprašanja povezana z e-biltenom in dogodki

Razvojna agencija Zgornje Gorenjske,
Spodnji Plavž 24e, Jesenice
T: 04 581 34 19
E: dina@ragor.si
www: <http://www.ragor.si/?subpageid=706>

Za vprašanja in komentarje preko Facebooka in dogodki

Razvojna agencija Sora d.o.o.
Poljanska cesta 2, 4220 Škofja Loka
T: 04 517 06 07
E: jana.kuhar@skofja-loka.com
www: <http://www.facebook.com/EuropeDirectGorenjska>

Za vprašanja povezana z EU in dogodki

BSC, d.o.o. Kranj,
Cesta Staneta Žagarja 37, Kranj
T: 04 281 72 30
E: europa.direct@bsc-kranj.si
www: <http://www.bsc-kranj.si/i-europe-direct>

Projekt je sofinanciran
s strani Evropske unije

